

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Sayı: 17
Volume: 17
2014

TÜBA Arkeoloji (TÜBA-AR) Dergisi
SciMago tarafından taranan hakemli dergidir.

TÜBA Journal of Archaeology (TÜBA-AR)

TÜBA-AR is a peer-reviewed journal included in the SciMago.

Sahibi / Owner:

Türkiye Bilimler Akademisi adına
Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR (Başkan / President)

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Managing Editor**

Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN

**Basın ve Halkla İlişkiler
Press & Public Relations**

Asiye KOMUT

Grafik Tasarım / Graphic Design

Ece YAVUZ

**TÜBA-AR İletişim Asistanı
Communication Assistant**

Cansu AKTAŞ

Baskı: Ses Reklam Paz. Tur. San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: 0 312 215 62 00

Sayı: 17/2014 (750 adet)

Basıldığı Tarih: 2015

ISSN: 1301-8566

**TÜBA-AR Yazışma Adresi
Correspondence Address**

TÜBA İstanbul Ofisi
İTÜ Maçka Yerleşkesi
Yabancı Diller Yüksek Okulu 34367,
Maçka-İSTANBUL
Tel: 0212 219 16 60
Faks: 0212 225 20 66
E-posta: cansu.aktas@tuba.gov.tr

**Türkiye Bilimler Akademisi
Turkish Academy of Sciences**

Piyade Sokak, No: 27, 06690
Çankaya- ANKARA
Tel: 0312 442 29 03
Faks: 0312 442 72 36
www.tuba.gov.tr
E-posta: tuba-ar@tuba.gov.tr

© Türkiye Bilimler Akademisi, 2015
© Turkish Academy of Sciences, 2015
(All rights reserved.)

Bu derginin tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz, CD ya da manyetik bant haline getirilemez.
(Kaynağı belirtilmemiş görseller, makalelerin yazarlarına aittir.)

TÜBA-AR YEREL VE SÜRELİ BİR YAYINDIR

Kapak Fotoğrafı
Arkaik Dönem Oinokhoe,
Börükçü Nekropolü (Z. Gider Büyükdere)

**TÜBA-AR
TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ ARKEOLOJİ DERGİSİ**

TÜBA-AR, Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) tarafından yıllık olarak yayınlanan SciMago indeksince taranan uluslararası hakemli bir dergidir. Derginin yayın politikası, kapsamı ve içeriği ile ilgili kararlar, Türkiye Bilimler Akademisi Konseyi tarafından belirlenen Yayın Kurulu tarafından alınır.

DERGİNİN KAPSAMI VE YAYIN İLKELERİ

TÜBA-AR dergisi ilke olarak, dönem ve coğrafi bölge sınırlaması olmadan arkeoloji ve arkeoloji ile bağlantılı tüm alanlarda yapılan yeni araştırma, yorum, değerlendirme ve yöntemleri kapsamaktadır. Dergi arkeoloji alanında yeni yapılan çalışmalara yer vermenin yanı sıra, bir bilim akademisi yayın organı olarak, arkeoloji ile bağlantılı olmak koşuluyla, sosyal bilimlerin tüm uzmanlık alanlarına açıktır; bu alanlarda gelişen yeni yorum, yaklaşım, analizlere yer veren bir forum oluşturma işlevini de yüklenmiştir.

Dergi, arkeoloji ile ilgili yeni açılımları kapsamlı olarak ele almak için belirli bir konuya odaklanmış yazıları “dosya” şeklinde kapsamına alabilir; bu amaçla çağrılı yazarların katkısının istenmesi ya da bu bağlamda gelen istekler Yayın Kurulu tarafından değerlendirir. Kazı ve yüzey araştırmaları da dahil olmak üzere, yeni yorum ve açılım getirmeyen, yalnızca malzeme tanıtımı içeren, ön rapor niteliğindeki yazılar dergi kapsamının dışındadır. Kültür tarihi açısından önemli bir yenilik getiren önemli buluntular “haber” olarak dergiye kabul edilebilir. Yazarlar dergiye makale gönderdiklerinde, söz konusu yazının daha önce, çeviri olarak bile başka bir yerde yayımlanmadığını ya da yayımlanmak üzere bir başka dergiye gönderilmemiş olduğunu kabul etmiş sayılırlar.

**TÜBA-AR
TURKISH ACADEMY OF SCIENCES JOURNAL OF ARCHAEOLOGY**

TÜBA-AR is an internationally referenced journal, published annually by the Turkish Academy of Sciences (TÜBA) and covered by the SciMago index. Decisions related to the publication policy, the coverage, and the contents of the journal are admitted by the Editorial Board, formed by the Council of the Turkish Academy of Sciences.

COVERAGE AND PUBLICATION PRINCIPLES OF THE JOURNAL

Principally, the TÜBA-AR journal covers all recent studies, comments, evaluations, and methods in archaeology, and in adjacent areas related to archaeology, without limitation to any periods or geographic regions. In addition to studies carried out in the field of archaeology, as a publication organ of an academy of science, the journal is open to all professional fields of the social sciences, provided that they are related to archaeology; it has also undertaken the function to create a forum covering recent interpretations, approaches, and analyses developing in these fields.

The journal may feature writings focused on a specific subject as a “file” in order to comprehensively cover new initiatives related to archaeology; and to this end, the Editorial Board decides whether contributions of invited writers are required, or evaluates any requests received in that context. Articles that do not introduce new interpretations and initiatives, but are rather in the form of a preliminary report containing only introductions to materials, including archaeological excavations and surface researches, are out of the scope of the journal. Important findings introducing significant innovations in terms of the cultural history can be accepted as pieces of “news”. When writers send articles to the journal, they are deemed to have agreed and undertaken that the article in question has not been published in any other journal, including its translations into any languages, and that it has not been submitted to any other journal for publication, including its translations.

TÜBA-AR

Türkiye Bilimler Akademisi Arkeoloji Dergisi
Turkish Academy of Sciences Journal of Archaeology

Kurucu (Founder): Prof. Dr. Ufuk ESİN

Onursal Yayın Kurulu (Honorary Members of The Editorial Board)

Prof. Dr. Nimet ÖZGÜÇ - Prof. Dr. Refik DURU - Prof. Dr. Veli SEVİN
Prof. Dr. Harald HAUPTMANN

Yayın Kurulu Başkanı (Editor in Chief)

Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

Editörler (Editors)

Prof. Dr. Musa KADIOĞLU, Doç. Dr. Harun ÜRER, Yrd. Doç. Dr. Gamze SART
Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE

Yayın Kurulu (Editorial Board)

Prof. Dr. Gülsün UMURTAK, Prof. Dr. Aynur ÖZFİRAT, Prof. Dr. Engin AKDENİZ
Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL, Doç. Dr. Mehmet IŞIKLI, Yrd. Doç. Dr. Fethi Ahmet YÜKSEL
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

Tarihöncesi Arkeolojisi (Prehistory)

Prof. Dr. Harun TAŞKIRAN, Prof. Dr. Burçin ERDOĞU, Prof. Dr. Turan TAKAOĞLU
Doç. Dr. Metin KARTAL

Protohistory ve Önasya Arkeolojisi (Protohistory and Near Eastern Archaeology)

Prof. Dr. Aliye ÖZTAN, Prof. Dr. Gülsün UMURTAK, Prof. Dr. Fikri KULAKOĞLU
Prof. Dr. Tayfun YILDIRIM, Prof. Dr. Aynur ÖZFİRAT, Prof. Dr. S. Yücel ŞENYURT
Prof. Dr. Engin AKDENİZ , Prof. Dr. Süleyman ÖZKAN, Prof. Dr. Tunç SİPAHİ
Prof. Dr. Vasıf ŞAHOĞLU, Doç. Dr. Özlem ÇEVİK,
Doç. Dr. Mehmet IŞIKLI, Yrd. Doç. Dr. Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT

Klasik Arkeoloji (Classical Archaeology)

Prof. Dr. Serra DURUGÖNÜL, Prof. Dr. Musa KADIOĞLU, Prof. Dr. Turgut HACI ZEYREK
Prof. Dr. Kutalmış GÖRKAY, Prof. Dr. Gül IŞIN, Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ-ÖĞÜN
Prof. Dr. Gürcan POLAT, Prof. Dr. Ralf von den HOFF, Doç. Dr. Veli KÖSE,
Doç. Dr. Daniş BAYKAN, Doç. Dr. Zeynep KOÇEL ERDEM

Karadeniz Arkeolojisi (Black Sea Archaeology)

Prof. Dr. Gocha R. TSETSKHLADZE, Prof. Dr. Şevket DÖNMEZ

İran – Orta Asya Arkeolojisi (Iran – Central Asia Archaeology)

Prof. Dr. Aiman DOSSYMBAYEVA, Doç. Dr. İbrahim ÇEŞMELİ, Doç. Dr. Anıl YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Farshid İREVANİ GHADİM

Türk - İslam Arkeolojisi (Turkish - Islamic Archaeology)

Prof. Dr. Bozkurt ERSOY, Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ, Prof. Dr. Kenan BİLİCİ
Doç. Dr. Harun ÜRER , Doç. Dr. Mustafa ÖZER, Yrd. Doç. Dr. Rüstem BOZER

Ortaçağ Arkeolojisi (Medieval Archaeology)

Prof. Dr. Zeynep MERCANGÖZ, Prof. Dr. Ayşe AYDIN, Prof. Dr. Yüksel SAYAN
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR, Doç. Dr. Ferudun ÖZGÜMÜŞ, Doç. Dr. Lale DOĞER,
Doç. Dr. V. Macit TEKİNALP, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Vefa ÇOBANOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Emel Emine DÖNMEZ

Eskiçağ Tarihi (Ancient History)

Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR, Prof. Dr. Turgut YİĞİT, Prof. Dr. Turhan KAÇAR
Prof. Dr. Mustafa ADAK, Yrd. Doç. Dr. Bülent ÖZTÜRK

Hititoloji (Hittitology)

Prof. Dr. Aygöl SÜEL

Mısırbilim (Egyptology)

Yrd. Doç. Dr. Hasan PEKER

Arkeojeofizik (Archaeogeophysics)

Doç. Dr. Selma KADIOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Fethi Ahmet YÜKSEL

Arkeojeoloji (Archaeogeology)

Prof. Dr. Yusuf Kağan KADIOĞLU

Arkeometalurji (Archaeometallurgy)

Prof. Dr. Ünsal YALÇIN

Arkeozooloji (Archaeozoology)

Prof. Dr. Vedat ONAR, Doç. Dr. Levent ATICI

Arkeobotanik (Archaeobotanic)

Doç. Dr. Evangelia PİŞKİN

Antropoloji (Anthropology)

Prof. Dr. Yılmaz Selim ERDAL, Prof. Dr. Ayla SEVİM, Doç. Dr. Ömür Dilek ERDAL
Yrd. Doç. Dr. Gamze SART

Sosyoloji (Sociology)

Prof. Dr. Kenan ÇAĞAN

Kültürel Mirasın Korunması / Koruma Amaçlı Planlama

(Protection of Cultural Heritage / Protection Planning Policies and Approaches)

Doç. Dr. Kübra CİHANGİR ÇAMUR

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Şevket DÖNMEZ Sunu / Presentation	6
Bahattin ÇELİK Differences and Similarities between the Settlements in Şanlıurfa Region where “T” Shaped Pillars are Discovered	9
Şanlıurfa Bölgesinde “T” Şeklinde Dikmetaş Bulunan Yerleşimlerin Farklılık ve Benzerlikleri	
Serap ÖZDÖL KUTLU Reconsidering the Late Neolithic Pottery of the Anatolian Plateau: Current Evidence from Çatalhöyük.	25
Anadolu Platosu Geç Neolitik Çanak Çömleğinin Yeniden Değerlendirilmesi: Çatalhöyük’ten Mevcut Kanıtlar	
Metin TÜRKÜZÜN, Serdar ÜNAN, Semih ÜNAL Çiledir Höyük Erken Tunç Çağı II Bulguları	49
Early Bronze Age II Findings at Çiledir Höyük	
Nazan ÜNAN Seyitömer Höyük Erken Tunç Çağı III Ocakları	73
Early Bronze Age III Ovens at Seyitömer Höyük	
Aslıhan YURTSEVER BEYAZIT Güncel Arkeolojik Bulgular Işığında MÖ 2. Binyılda Amasya Bölgesi	83
Amasya Region in Second Millennium BC in the Light of Current Archaeological Evidence	
Zeliha GİDER BÜYÜKÖZER Börükçü Nekropol Alanından Bir Arkaik Mezar	111
An Archaic Tomb from Börükçü Necropolis	
Kahraman YAĞIZ Antandros Mezar Taşları	129
The Tomb Stones from Antandros	
Reyhan ŞAHİN Karataş Burnu Yüzey Araştırmasında Bulunan Hellenistik ve Roma Dönemi Keramikleri	143
Hellenistic and Roman Pottery from the Karataş (Adana) Survey	
TÜBA-AR 17. Sayı Hakemleri	162
TÜBA-AR Genel Yazım Kuralları	163

SUNU

Türkiye’de arkeolojiye bakış her zaman geleneksel olmuştur. 1930’larda üniversitelerde kurumsallaşan Önasya Kùltürleri Arkeolojisi, Klasik Arkeoloji ve Prehistorya disiplinleri kemik yapılarını günümüze değin özellikle İstanbul Üniversitesi ve Ankara Üniversitesi’nde koruyabilmişlerdir. Her bilim dalında olduğu gibi arkeolojide de yeniden yapılanma ve gelişmelere göre farklı disiplinlere yönelme zorunluluğu kendini göstermeye başlamıştır. Yeniden yapılanma çabalarında geleneksel disiplinlerin kapsamadığı süreçler ile kùltürlerin öncelikli olarak değerdendirilmeye alınması oldukça önemlidir. Bu bağlamda Anadolu ve yakın çevresinin Ortaçağ ve Türk – İslam dönemleri uzmanlaşma gereksinimleri olan arkeolojik disiplinler olarak göze çarpmaktadır. Ortaçağ kùltürleri konusunda 1990’larda başlayan girişimler günümüze değin ancak birkaç üniversitede bilim dalı seviyesine ulaşmış durumdadır. Bunun yanı sıra Anadolu ve yakın çevresinin İslamiyet Öncesi Türk Dönemi ile İslami dönemlerine arkeolojik kimlik kazandırma gerekliliğı bulunmaktadır. Bu anlayış çerçevesinde Katip Çelebi Üniversitesi’nde yapılanma aşamasını tamamlayan Türk ve İslam Arkeolojisi Bölümü değeri bir başlangıç olmuştur. Bu gelişmelere İstanbul, Ankara, Ege, Akdeniz ve Atatürk gibi köklü üniversitelerin de sahip çıkması yeni anlayışın geleneksel değirlere ulaşmasını sağlayacaktır. Neolitik, Kalkolitik, Tunç ve Demir çağları gibi Protohistorik (Öntarih) dönemler ile Geometrik, Arkaik, Klasik, Hellenistik ve Roma gibi Klasik dönemler çerçevesinde çok değeri uzmanlar yetiştiren, araştırmalar yapan ve bunları nitelikli yayınlara dönüştüren söz konusu bu önemli üniversitelerin, Anadolu’nun son 1000 yılını bilmemiz ve anlamamız noktasında duyarlı

olmaları gerekmektedir. Türkiye’nin arkeolojik ve tarihsel değirlерinin dönem, kùltür ve kimlik kaygısı olmaksızın Türk arkeologlarca sahiplenilmiş olması çok doğru bir yaklaşımdır. Buna karşın, kùltürel anlamda kök aldığımız ve etki yaptığımız bu toprakların son 1000 yıllık sürecinin ihmal edilmiş bulunması da aynı derecede doğru olmayan bir durumdur. Arkeolojide bir yerleşimin/bulgunun eskiliğı veya ait olduğu kùltür onun değirini arttıran-azaltan özellikler değildir. Söz konusu yerleşmelerin/bulguların değeri ait olduğu kùltürün bilinmezliğine yaptığı katkı ile doğru orantılıdır.

Yaşadığımız bu değeri topraklara, dolayısı ile bizlere ait tüm kùltürlerin arkeolojik kimliğı anlaşılmalı ve algılanmaya başlanmışken, bunların içinde bize ait özgün kùltürün ne olduğu sorusunun yanıtlanması önemli ve gereklidir. Türkiye’nin tüm arkeolojik ve tarihsel değirlерine sahip çıkılması noktasındaki yeni yayın anlayışını 15 ve 16. Sayılarda beyan eden ve gerçekleştiren TÜBA-AR, 17. Sayısını da hızlı ama nitelikli olarak yayınlanmıştır. Bu konuda desteğini her aşamada gördüğümüz TÜBA Başkanı Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar ile Danışma Kurulu üyemiz Prof. Dr. Kenan Çağan’a, Editör, Yayın ve Danışma kurullarındaki değeri hocalarım ile meslektaşlarıma teşekkürlerimi sunuyorum. 17. Sayının teknik ve bürokratik işlerini başarı ile tamamlayan Asiye Komut, Ece Yavuz ve Cansu Aktaş’a teşekkür ederim. Arkeolojik kazıların sonsuza kadar devam etmesi dileğı ile.

Prof. Dr. Şevket Dönmez
TÜBA-AR Yayın Kurulu Başkanı

PRESENTATION

In Turkey look into archaeology has always been traditional. Disciplines of Near Eastern Cultures Archaeology, Classical Archaeology and Prehistory which have been institutionalized in universities in 1930s have conserved their confirmed statuses especially in Istanbul and Ankara Universities. In archaeology, like every other sciences, the necessity of reconstruction and orientation with different disciplines according the progress, has been emerged. It is important in the process of reconstruction that the time and disciplines which were not encompassed by the traditional disciplines to be taken into account first. In this context, the Medieval and Turkish-Islamic Periods of Anatolia and surrounding area seems to be the archaeological disciplines which need to be the experted. The endeavors on Middle Ages Cultures, which started in 1990s, have reached the scientific level only in several universities. Additionally, there is a need to provide an archaeological identity to the Pre-Islamic Turkish Period and Islamic Period of Anatolia and its immediate vicinity. With this understanding, the Department of Turkish and Islamic Archaeology which concluded its formation in Katip Çelebi University has been a valuable start. The attention of long-established universities like Istanbul, Ankara, Ege, Akdeniz and Atatürk on this development will enable this new concept to acquire traditional values. It is required for these universities, which trained experts, conducted research and published their data on Neolithic, Chalcolithic, Bronze and Iron Ages as well as Protohistorical Period and Geometric, Archaic, Classical, Hellenistic and Roman Periods, to be sensitive in learning and understanding the last 1000 years of Anatolia. It is a proper approach for the Turkish Archaeologists to

embrace archaeological and historical values of Turkey without the periodical, cultural and identity concerns. In spite of that, the disregard of the period of last 1000 years of this land which we have originated is an equally erroneous situation. In archaeology, the absence of a settlement/evidence or the culture its originated from is not the qualities that increase or decrease its importance. The value of the said settlement/evidence is directly proportionate to the contribution it does to uncovering of mysteries of the culture it belonged to.

Just as the archaeological identity of the cultures which belongs to the precious land which we live in, and thereby to us, has been started to be understood and perceived; the question of the identification of authentic culture in them which directly related to us, is important and essential. TÜBA-AR, which declared and realized the new publication concept in adopting all the archaeological and historical values of Turkey in its 15th and 16th issues, has published its 17th issue promptly and with quality. I would like to extend my gratitude to Prof.Dr. Ahmet Cevat Acar, the President of TUBA, and Prof. Dr. Kenan Çağan, the member of our Consultation Board, as well as the valued professors and colleagues in editorial, publication and consultation boards. I also thank Asiye Komut, Ece Yavuz and Cansu Aktaş who successfully concluded the technical and bureaucratic work of the 17th Issue. I wish archaeological excavations continue forever.

Prof. Dr. Şevket Dönmez
TÜBA-AR Editor in Chief